

creditsafe[✓]

Dossier cliëntenonderzoek

Zo voldoet u aan de Wwft en de Vierde en
Vijfde Anti-witwasrichtlijn.

Inhoudsopgave

..... 0

In dit whitepaper 2

1. Snel en efficiënt cliëntenonderzoek voorkomt onverwachte (hoge) boetes..... 3

2. Recente ontwikkelingen in wetgeving Wwft 4

3. Conclusie 9

4. Voer ingewikkelde due diligence controles uit binnen enkele minuten 10

Begrippenlijst: de belangrijkste termen rondom cliëntenonderzoek..... 11

Bronnen: 13

In dit whitepaper

Als bedrijf heeft u de zorgplicht dat u zich inspant om cliëntenonderzoek te doen. Wetgeving hierover verandert regelmatig. In dit whitepaper geven wij u:

- Handvatten over de recente ontwikkeling in wetgeving cliëntenonderzoek.
- 10-Stappenplan om te voldoen aan de eisen van de Wwft.
- Begrippenlijst met de meest belangrijke begrippen omtrent cliëntenonderzoek
- Overige cliëntenonderzoek checks zoals Wwft omschrijft (zoals CDD, KYC, AML).

1. Snel en efficiënt cliëntenonderzoek voorkomt onverwachte (hoge) boetes

De afgelopen jaren is veiligheid steeds belangrijker geworden en sinds 2008 is er specifieke witwaswetgeving (Wwft). Het doel van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme ([Wwft](#)) is om witwassen en terrorismefinanciering te bestrijden. Deze wet geeft bedrijven inzicht hoe te zorgen voor een integere bedrijfsvoering en kent een risicogeoriënteerde benadering. Wat inhoudt dat bedrijven zelf een inschatting maken van de risico's die producten of cliënten met zich meebrengen en op basis daarvan de juiste maatregelen nemen.

De belangrijkste zaken die u dient te weten:

- U heeft de zorgplicht dat u als bedrijf zich (aantoonbaar) inspant wie uw cliënt is.
- Volg een proces van welke interne regels er gelden bij een bepaald ingeschat risico.
- U kunt aantonen dat u een proces volgt, moeite doet en u legt dit vast in een zogenoemde audit trail.
- Ongebruikelijke transacties bent u verplicht om te melden.

De controle op deze wet is de afgelopen jaren steeds strenger door De Nederlandsche Bank, AFM en belastingdienst, en de verwachting is dat dit meer wordt. Controles vinden onverwacht plaats en wanneer u niet voldoet dan riskeert u een hoge geldboete, een dwangsom en in sommige gevallen een strafrechtelijke vervolging.

2. Recente ontwikkelingen in wetgeving Wwft

De regelgeving wordt continu vernieuwd. Op 25 juli 2018 is de herziene Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme in werking getreden. Door deze wijziging kan het zijn dat u uw beleid ook moet bijstellen. Hierbij geven wij u een overzicht van de meest recente ontwikkelingen die u dient te weten (Bron: [Leidraad Wwft, Wwft BES en Sanctiewet - AFM](#))

1. Scherpere maatregelen voor cliëntenonderzoek

Instellingen zijn verplicht om zelf een risico georiënteerd onderzoek te doen, en duidelijke acties hierop vast te stellen (Artikel 2b Wwft). Deze dient u actueel te houden en op verzoek te kunnen worden verstrekt aan de AFM. Een vereenvoudigd cliëntenonderzoek kan alleen nog wanneer u een laag risico vaststelt (artikel 6 Wwft).

De in de praktijk meest gehanteerde risicocriteria zijn: landen- of geografisch risico, cliënt risico en productrisico.

2. Een aanspreekpunt binnen de organisatie (inrichting compliance- en audit functie)

Er dient een persoon op dagelijkse basis als aanspreekpunt te fungeren over het beleid dat een bedrijf heeft gesteld (audit officer). Afhankelijk van de omvang en grootte van het bedrijf is het voor sommige instellingen ook verplicht om een compliance officer aan te stellen. Lees in de [leidraad](#) van de AFM of uw bedrijf hiervoor in aanmerking komt (artikel 2d Wwft).

3. Bedrijven dienen duidelijke gedragslijnen op te stellen

Werknemers binnen het bedrijf dienen in staat te worden gesteld om melding te kunnen maken wanneer zij ongebruikelijke transacties voorbij zien komen die op een verhoogd risico wijzen.

4. De definitie van de UBO is aangepast & aanpassing in begrip PEP

In ons 10-stappenplan vindt u de meest recente definitie van zowel de UBO als de PEP. Waarbij het belangrijkste verschil is dat er geen verschil meer wordt gemaakt tussen binnenlandse- en buitenlandse *politically exposed persons* (PEPs).

Met de volgende 10 stappen krijgt u handvatten om snel en efficiënt te voldoen aan de Wwft.

Tip voordat u begint:

Leg de stappen die u doet vast in een [audit trail](#). Hierin laat u zien dat u alle stappen hebt doorlopen die gedaan dienen te worden volgens de Wwft. U kunt deze ook teruglezen op de website van de [AFM](#).

01

Stel vast of uw bedrijf onder de Wwft valt

In [artikel 1a van de Wwft](#) staat of uw bedrijf valt onder de Wwft. Wanneer u in dit lijstje voorkomt valt u onder Wwft:

- banken,
- andere financiële ondernemingen en
- aangewezen natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen handelend in het kader van hun beroepsactiviteiten.

Onder “andere financiële instellingen” verstaat de Wwft:

Beleggingsinstellingen, beleggingsondernemingen, bemiddelaar in levensverzekeringen, betaaldienstagent, betaaldienst uitvoerder, betaaldienstverlener, elektronischgeldinstelling, instelling voor collectieve beleggingen in effecten (icbe), instelling niet zijnde een bank die toch bancaire activiteiten verricht, levensverzekeraar, verhuurder van safes, wisselinstelling.

Als “natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen handelend in het kader van hun beroepsactiviteiten” verstaat de Wwft:

Een accountant, advocaat, belastingadviseur, dimicilieverlener, handelaar/verkoper van goederen, makelaar of tussenpersoon in zaken van grote waarde, notaris, pandhuis, speelcasino, taxateur, trustkantoor.

Bron: [FIU- Nederland](#)

02

Identificeer de klant

Wanneer u gaat samenwerken met een bedrijf dient u vast te stellen met wie u zaken gaat doen. Het is dus van belang om de klant te identificeren. U kunt hiervoor vragen naar het identiteitsbewijs.

Mocht iemand niet fysiek aanwezig kunnen zijn, dan kunt u extra identificatie vragen door bijvoorbeeld de arbeidsovereenkomst die uw klant heeft met het bedrijf.

TIP: Bewaar een kopie van het identificatiebewijs van uw klant in het dossier.

03

Verifieer de identiteit van de klant

1. Controleer of het identiteitsbewijs geldig is.
2. Wanneer het gaat om een (rechts)persoon kunt u dit controleren in de Creditsafe database.
3. Stel vast of uw klant bevoegd is om zaken met u te doen.
4. Wanneer een bedrijf een laag risico vormt dan volstaat het om de identiteit van de UBO te verifiëren en te vragen of zij een UBO-verklaring willen ondertekenen (zie stap 4)
5. Wanneer er sprake is van een hoger risico dient u **ook** verdergaand onderzoek te doen naar de persoon (zie stap 5).

04

Achterhaal welke persoon de UBO is

UBO is de afkorting voor Ultimate Beneficial Owner. De persoon binnen een bedrijf die aan de touwtjes trekt. Volgens de Wwft zijn er twee criteria aan de hand waarvan u een persoon kunt kwalificeren als UBO.

Criteria 1: Het uiteindelijke eigendom van de onderneming

De persoon heeft een aandeel van minimaal 25% in het kapitaal en/of vermogen binnen de onderneming. Bij een trust zijn in ieder geval ook de oprichter, begunstigde(n) van de trust, de protector en de trustees UBO.

Criteria 2: Het uiteindelijke zeggenschap in de onderneming van de klant

De persoon kan minstens 25% van het stemrecht binnen een algemene vergadering uitvoeren. Of wanneer een persoon (< 25% van het stemrecht) op een andere wijze uiteindelijk zeggenschap over het bedrijf heeft.

Pseudo UBO

In sommige gevallen kan een werknemer tot hoger leidinggevend personeel worden genoteerd als “pseudo UBO”. Bijvoorbeeld wanneer er op grond van de aandelen geen officiële UBO aan te wijzen is. Zo wordt er voor iedere rechtspersoon een UBO geregistreerd.

05

Onderzoek of deze persoon PEP is of op een zwarte lijst staat

Wanneer een bedrijf een hoger risico vormt, dan dient u zelf ook onderzoek te doen naar deze persoon. Dit kunt u doen door bijvoorbeeld te controleren of deze persoon een *Politically Exposed Person* (PEP) is, op sanctielijsten voorkomt of dat er (negatieve) mediaberichten zijn.

TIP: Met behulp van toonaangevende PEP- en Sanctie informatie kan Creditsafe's Risk en Compliance u helpen om te voldoen aan meer dan honderd anti-terrorisme en anti-witwas wetgevingen, waaronder de Amerikaanse Patriot Act, de vierde Europese anti-witwasrichtlijn en de FATF-richtlijnen.

PEP

PEP staat voor *Politically Exposed Person*. Dit zijn politiek prominente personen, dus degene die een politieke functie vervullen. Denk hierbij aan staatshoofden, regeringsleiders, ministers, staatssecretarissen en parlementsleden, ambassadeurs, zaakgelastigden en hoge legerofficieren, leden van gerechtshoven en andere hoge rechterlijke instanties, leden van rekenkamers of van directies van centrale banken. Ook directe familieleden van politieke prominente personen, zoals de echtgenoot, de ouders en de kinderen kunnen als PEP worden gedefinieerd.

“Doel hiervan is transparantie zodat u kunt voorkomen dat u zakendoet met een bedrijf dat mogelijk betrokken is in witwaspraktijken of financiering van terrorisme.”

06

Maak een risico-inschatting

Er wordt van u verwacht dat u zelf een inschatting maakt wat het risico is dat uw klant zich schuldig maakt aan witwassen of de financiering van terrorisme. Dit kunt u doen op basis van de verkregen informatie in stap 1 t/m 5.

TIP: Bepaal of uw klant een hoog, gemiddeld of laag risico heeft. Zo kunt u een risicogroep bepalen en ook uw gedragsregels hierop afstemmen.

De meest gebruikte criteria om een risico inschatting te maken zijn:

- landen- of geografisch risico
- **cliënt risico:** Er is bijvoorbeeld verhoogd risico wanneer uw klant transacties contant betaald, een PEP is of rechtspersonen met een ingewikkelde bedrijfsstructuur.
- **productrisico:** belangrijk is dus dat u de aard van de activiteiten van uw klant kent, maar ook de branche waarin uw klant zich bevindt.

07

U dient het profiel te blijven monitoren

U bent verplicht te blijven toetsen of het risicoprofiel van uw klant hetzelfde blijft. Hoe hoger het risico van de klant, hoe vaker een review plaats dient te vinden. Leg dit vast in uw audit trail. U heeft een bewaarplicht van vijf jaar van deze gegevens.

TIP: Let er op of er ongebruikelijke transacties plaatsvinden, bijvoorbeeld grote orders die contant worden betaald. Check ook met regelmaat of uw klant voor komt op de waarschuwingslijsten van de FATF.

TIP: Om zeker te zijn dat u voldoet aan de Wwft kunt u dit proces ook automatiseren via Creditsafe, waardoor u ingewikkelde controles in slechts enkele minuten kunt uitvoeren.

08

Check of identificatie en verificatie juist is

Wanneer er eerder een uitgebreid onderzoek is gedaan naar uw klant, kunt u dit cliëntendossier overnemen. Mits het onderzoek gedaan is door:

- een advocaat of (kandidaat)notaris binnen de EU;
- een registeraccountant;
- accountant-administratieconsulent of belastingadviseur binnen de EU;
- een Nederlands trustkantoor;
- een gereguleerde financiële instelling binnen de EU.

TIP: Check ook de identiteit van het bedrijf dat het eerdere onderzoek heeft gedaan.

Bepaal of er ongebruikelijke transacties plaatsvinden

09

Wanneer er een ongebruikelijke transactie plaatsvindt bij uw klant, dient u te bepalen als bedrijf of dit een incident is. Omdat dit een ernstig gevaar kan vormen voor uw integere bedrijfsvoering, zijn ongebruikelijke transacties al snel een incident.

TIP: Bekijk hier tot welke [meldergroep](#) u hoort. U kunt dan precies vinden welke melding indicatoren voor u als bedrijf belangrijk zijn en welke specifieke verplichtingen hierbij horen.

Meld incidenten direct

10

Bedrijven met een [meldingsplicht](#) dienen incidenten te melden bij FIU-Nederland. Wanneer u dit niet meldt, is er sprake van [meldverzuim](#). Gevolg kan een sanctie, dwangsom of boete zijn voor uw bedrijf. [Hier](#) vindt u de meldingsprocedure.

3. Conclusie

Met de verscherpte wet- en regelgeving is de kans op controle door de toezichthouder zoals AFM, DNB of de belastingdienst nog groter. Voorkom grote boetes en sancties door het volgen van de leidraad gegeven in dit whitepaper. Onze belangrijkste conclusies:

1. Zorg dat u iedere keer als u een (nieuwe) relatie aangaat met een klant, u uw cliëntenonderzoek doet. En blijf dit vervolgens monitoren.
2. U kunt aantonen dat u een proces volgt, moeite doet en u legt dit vast in een zogenoemde audit trail.
3. Meld gebruikelijke transacties direct bij de betreffende instelling.

TIP: Het handmatig checken van iedere klant en prospect kost u veel tijd. Bovendien dient u dan ook nog eens alles vast te leggen in een audit trail. Met een geautomatiseerd proces kunt u uw kosten verlagen.

4. Voer ingewikkelde due diligence controles uit binnen enkele minuten

De Risk en Compliance service van Creditsafe stelt u in staat uw AML risico's te minimaliseren door in één overzicht geautomatiseerde workflows voor meerdere rechtsgebieden in te stellen. Dit houdt in dat menselijke fouten worden verminderd. Hierdoor kunnen verschillende teams in uw organisatie samenwerken met meerdere gegevens providers en er vervolgens voor zorgen dat aan uw due diligence controles wordt voldaan.

Dat betekent voor u:

- Tijd- en geldbesparing door automatisering van het proces
- Toegang tot wereldwijde PEP- en sanctie databases (dagelijkse updates)
- Consistente resultaten
- Toegang tot ID verificatie van meer dan de helft van de wereldbevolking

Klik [hier](#) voor meer informatie.

Begrippenlijst: de belangrijkste termen rondom cliëntenonderzoek

Het kan best verwarrend zijn alle termen en wetten die u in dit whitepaper leest, vandaar dat we de belangrijkste hier voor u onder elkaar hebben gezet.

Waar staat Wft voor?

[Wet financieel toezicht](#) regelt het toezicht op bijna de gehele financiële sector in Nederland. Financiële instellingen kunnen zien aan welke eisen zij moeten voldoen en hoe het toezicht is geregeld.

Waar staat Wwft voor?

[Wwft](#) staat voor: Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. Deze wet is ontstaan in 2008 om integriteit binnen het financiële stelsel te hanteren.

Wat is de rol van FIU- Nederland?

De *Financial Intelligence Unit - Nederland* (FIU - Nederland) is de instelling waarbij organisaties die meldplichtig zijn hun transacties dienen te melden. Zo kunnen zij transacties en geldstromen blootleggen die gerelateerd zijn aan witwassen of de financiering van terrorisme.

Wat betekent meldingsplicht?

Bedrijven dienen ongebruikelijke transacties te melden bij FIU-Nederland. Wanneer u dit niet meldt, is er sprake van [meldverzuim](#). Gevolg kan een sanctie, dwangsom of boete zijn voor uw bedrijf. [Hier](#) vindt u de meldingsprocedure, en [hier](#) of u als bedrijf een meldingsplicht heeft.

Een compliance check?

[Compliance](#) of compliant zijn, kent enorm veel definities in verschillende domeinen. Dit betekent het in een B2B-context: Het voldoen aan en het naleven van de geldende gedragsregels, opgelegde wetten en de huidige regelgeving dat de bevoegde en regelgevende overheidsinstellingen opleggen aan natuurlijke personen, bestuurders, ondernemers en bedrijven.

Wat is een PEP?

PEP staat voor *Politically Exposed Person*. Dit zijn politiek prominente personen, dus degene die een politieke functie vervullen. Denk hierbij aan staatshoofden, regeringsleiders, ministers, staatssecretarissen en parlementsleden, ambassadeurs, zaakgelastigden en hoge legerofficiërs, leden van gerechtshoven en andere hoge rechterlijke instanties, leden van rekenkamers of van directies van centrale banken. Ook directe familieleden van politieke prominente personen, zoals de echtgenoot, de ouders en de kinderen kunnen als PEP worden gedefinieerd.

Een UBO check?

UBO is de afkorting voor Ultimate Beneficial Owner. Letterlijk betekent dit de uiteindelijke belanghebbende van uw zakenrelatie. Wanneer u inzicht heeft in de identiteit van de klant kunt u op basis van objectieve factoren een risico inschatting maken van uw klant (laag, midden, hoog).

Een Customer Due Diligence Check?

Bij zowel een CDD- als KYC check staat het 'ken uw klant' principe centraal. Vaak worden deze dan ook als hetzelfde proces gezien. De overeenkomst tussen beide is de uitgebreide identificatieplicht van de klant. Het verschil zit hem in het afwegen van de risico's. Bij [CDD onderzoek](#) doet u ook de monitoring van de klant, en gaat u verder de diepte in.

Een Know Your Customer Check?

Het 'ken uw klant' principe wordt steeds belangrijker. Tegenwoordig is het voor bedrijven specifieke branches zoals financiële instellingen verplicht om de klant te onderzoeken voordat zij zaken gaan doen middels een [Know Your](#)

Customer (KYC) check. Dit is het screenen van klanten, zodat u de risico's kent van het zakendoen met uw klant. Op deze manier kunt u voorkomen dat u zakendoet met een partij die geld witwast of criminele activiteiten zoals terrorisme financiert.

Een AML check?

AML betekent letterlijk *Anti Money Laundry*: anti witwassen. Dit is het voorkomen van transacties om illegaal verkregen geld om te zetten in legaal verkregen geld. AML wordt ook ter afkorting gebruikt voor de Europese richtlijnen die er gelden ter voorkomen van witwassen.

Bronnen:

AFM - Wwft Algemeen:

<https://www.afm.nl/nl-nl/professionals/veelgestelde-vragen/wwft-algemeen/>

AFM - Aangepaste Wwft leidraad:

<https://www.afm.nl/~profmedia/files/wet-regelgeving/beleidsuitingen/leidraden/wwft.pdf?la=nl-nl>

FIU Nederland - Wwft algemeen:

<https://www.fiu-nederland.nl/nl/wetgeving/wetgeving-algemeen/wwft>

FIU Nederland - Wwft leidraad:

<https://www.fiu-nederland.nl/nl/wetgeving/leidraden-wwft>

FIU Nederland - Over de Meldingsplicht:

<https://www.fiu-nederland.nl/nl/wetgeving/wetgeving-algemeen/wwft#Meldingsplichtige%20instellingen>

<https://www.fiu-nederland.nl/nl/melden/ben-ik-meldplichtig>

<https://www.fiu-nederland.nl/nl/Meldergroepen>

Belastingdienst - PEP:

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/aangifte_betalen_en_toezicht/toezicht/voorkomen_van_witwassen_en_terrorismedinanciering/clientenonderzoek/politiek_prominent_persoon

https://wetten.overheid.nl/BWBR0024282/2018-07-25#Hoofdstuk1_Paragraaf1.1_Artikel1a

De tekst van dit whitepaper is met zorg samengesteld. U kunt hier echter geen rechten aan ontleen. Doordat de wetten continu veranderen op nationaal- en internationaal niveau is het mogelijk dat deze tekst niet actueel is wanneer u dit leest. Creditsafe is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen zoals gederfde winst of verlies door het volgen van de stappen in deze whitepaper.